

HOTĂRÂREA CURȚII (A DOUA CAMERĂ)
DIN 12 IUNIE 1980¹

**Lippische Hauptgenossenschaft e.G.
și Westfälische Central-Genossenschaft e.G.
împotriva
Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung**
**(Cereri pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare
formulate de Verwaltungsgericht din Frankfurt am Main)**

„Prime de denaturare — restituire“

Cauzele conexate 119/79 și 126/79

În Cauzele conexate 119/79 și 126/79,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Verwaltungsgericht (Tribunalul Administrativ) din Frankfurt am Main vizând pronunțarea, în litigiile pendinte în fața acestei instanțe, între, pe de o parte,

LIPPISCHE HAUPTGENOSSENSCHAFT E.G., societate cooperativă având sediul la Lage, Lippe,

și

BUNDESANSTALT FÜR LANDWIRTSCHAFTLICHE MARKTORDNUNG (Oficiul Federal pentru organizarea piețelor agricole) din Frankfurt am Main,

și, pe de altă parte,

WESTFÄLISCHE CENTRAL-GENOSSENSCHAFT E.G., societate cooperativă având sediul la Münster (Westfalia),

și

BUNDESANSTALT FÜR LANDWIRTSCHAFTLICHE MARKTORDNUNG,

unei hotărâri preliminare privind stabilirea sistemului de termene și prescrierea aplicabilă unor cereri de restituire a primelor acordate, în cadrul unei reglementări comunitare, pentru denaturarea grâului comun,

CURTEA (a doua cameră),

constituită din A. Touffait, președinte de cameră, P. Pescatore și O. Due, judecători,

¹Limba de procedură: germana.

avocat general: F. Capotorti

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta hotărâre

HOTĂRÂRE

1 Prin două ordonanțe din 12 iulie 1979, primite la Curte la 30 iulie și, respectiv, 7 august, Verwaltungsgericht din Frankfurt am Main a adresat Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, trei întrebări referitoare la interpretarea a trei regulamente ale Comisiei, nr. 956/68 din 12 iulie 1968, nr. 2086/68 din 20 decembrie 1968 și nr. 1403/69 din 19 iulie 1969 referitoare la denaturarea grâului comun (JO 1968 L 164, p. 9 și L 307, p. 13; 1969 L 180, p. 3), în cadrul acțiunilor introduse împotriva deciziilor adoptate de către agenția de intervenție germană, Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung, în materie de restituire a primelor de denaturare acordate în mod necuvenit. Întrebările sunt formulate după cum urmează:

a) Întrebarea în ce termen este posibil să se solicite restituirea primelor de denaturare acordate în temeiul Regulamentelor nr. 956/68 din 12 iulie 1968, nr. 2086/68 din 20 decembrie 1968 și nr. 1403/69 din 18 iulie 1969 trebuie analizată în conformitate cu dreptul comunitar?

b) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea a): astfel de cereri de rambursare sunt supuse unei prescrieri și, după caz, care este termenul acestei prescrieri?

c) Există în dreptul european un principiu conform căruia drepturile de rambursare a primelor de denaturare, care sunt invocate după expirarea termenului prevăzut în dreptul intern pentru înregistrările referitoare la denaturări (în speță șapte ani), nu se pot justifica prin faptul că din înregistrări sau din alte documente disponibile încă rezultă că denaturările nu au fost efectuate în mod corespunzător?

2 Din dosar rezultă că reclamantele în acțiunea principală, două cooperative agricole cu sediul, respectiv, în Lage și în Münster, au efectuat, pe parcursul unei perioade cuprinse între 1968 și 1970 și, respectiv, între 1968 și 1974, operații de denaturare prevăzute de regulamentele menționate. Ca urmare a verificărilor efectuate în cadrul societăților beneficiare, organismul de intervenție a stabilit că mai multe operații de denaturare nu fuseseră executate în conformitate cu normele stabilite de regulamentele comunitare, și a ordonat, prin deciziile adoptate în 1976 și 1977, restituirea primelor de denaturare plătite în mod necuvenit. Întrucât obiecțiile reclamantelor în acțiunea principală împotriva acestor decizii nu au avut succes, aceștia au introdus acțiuni în fața Verwaltungsgericht.

3 Din argumentația reclamantelor rezultă că nu se contestă în sine faptul că operațiile de denaturare au fost efectuate în mod necorespunzător. Cu toate acestea, reclamantele au susținut în fața Verwaltungsgericht că datorită termenului relativ lung care a trecut între plata primelor în litigiu și deciziile adoptate de administrația germană, recuperarea primelor nu mai este admisibilă fie în temeiul prescrierii, fie în temeiul anumitor principii generale, cum ar fi principiul protecției încrederii legitime sau principiul proporționalității. Acestea consideră că, întrucât este vorba despre recuperarea unei prestații acordate în temeiul dreptului comunitar, normele și principiile care permit rezolvarea problemei apărute ar trebui căutate chiar în dreptul comunitar. În această privință, acestea atrag atenția, pe de o parte, cu privire la norma prescrierii de cinci ani, stabilite prin articolul 43 din Statutul Curții, în materie de responsabilitate a Comunității, precum și cu

privire la diversele termene de prescriere specifice prevăzute în anumite acte din legislația secundară și, pe de altă parte, asupra tendinței, în dreptul diverselor state membre, de a supune reclamațiile administrației unor termene de prescriere care, ca regulă generală, să fie mai scurte decât termenul de prescriere din dreptul civil.

4 Agenția de intervenție, dimpotrivă, susține că nu există niciun termen de prescriere specifică nici în dreptul comunitar, nici în dreptul național, astfel încât să fie aplicabil pentru cel mult întreaga perioadă generală de prescriere de 30 ani fixată de dreptul civil.

5 În ceea ce o privește, Comisia menționează că, în general, lichidarea și punerea în aplicare a drepturilor și a obligațiilor întemeiate pe organizarea comună a piețelor sunt într-o mare măsură de competența statelor membre. Aceasta face trimitere în această privință la articolul 8 din Regulamentul nr. 729/70 al Consiliului din 21 aprilie 1970 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 94, p. 13), în temeiul căruia „statele membre adoptă, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative naționale“, măsurile necesare, printre altele, pentru a preveni și urmări neregularitățile sau neglijențele. Aceasta amintește faptul că, în temeiul unei jurisprudențe constante, Curtea a recunoscut faptul că legislația comunitară a lăsat statelor membre „libertatea de a reglementa modalitățile de control în funcție de propria lor ordine juridică și de responsabilitatea lor“ (hotărârea din 11 iulie 1973, Cauza 3/73, Hessische Mehlindustrie, Rec. 1973 p. 745; a se vedea de asemenea hotărârile din 16 decembrie 1976, Cauza 33/76, Rewe și 45/76, Cornet, Rec. 1976, p. 1989 și 2043).

6 Întrebările adresate de Verwaltungsgericht necesită următoarele observații.

7 În conformitate cu principiile generale care inspiră organizarea comună a piețelor agricole, acordarea primelor de denaturare prevăzute de regulamentele menționate face obiectul unor norme comune, aplicabile uniform pe întreg teritoriul Comunității. Cu toate acestea, gestiunea acestui mecanism de intervenție este asigurată de organisme de intervenție naționale cărora, prin urmare, le revine competența de a exercita toate funcțiile de control necesare pentru a garanta faptul că primele de denaturare sunt acordate numai în condițiile prevăzute de reglementările comunitare și că orice încălcare a normelor de drept comunitar de către operatorii economici este sancționată. În prezenta cauză, este de competența agenției de intervenție germane să asigure supravegherea operațiilor de denaturare, să efectueze verificările adecvate și să solicite restituirea oricărei prime a cărei plată pare să fi fost efectuată fără justificare în temeiul dispozițiilor de reglementare aplicabile.

8 În stadiul actual de evoluție, dreptul comunitar nu include dispoziții specifice referitoare la exercitarea acestei funcții de control de către administrațiile naționale competente. Singura cerință care trebuie formulată în această privință, din punctul de vedere al Comunității, constă în faptul că autoritățile naționale trebuie să acționeze, în materie, cu aceeași grijă pe care o au atunci când aplică legislațiile naționale corespunzătoare, astfel încât să nu aducă atingere eficacității dreptului comunitar.

9 În ceea ce privește, în special, termenele de prescriere sau termenele de decădere care pot să aibă ca rezultat aplicarea anumitor principii generale de drept administrativ în materie de recuperare a plăților efectuate în mod necuvenit, dreptul comunitar nu prevede, în prezent, nicio dispoziție relevantă. Termenul de prescriere de la articolul 43 din Statutul Curții se aplică exclusiv acțiunilor în răspundere îndreptate împotriva Comunității însăși și, prin urmare, nu este

relevant pentru prezenta cauză. Aceeași observație se aplică celorlalte dispoziții menționate de reclamante.

10 Prin urmare, este de competența autorităților naționale să analizeze, în conformitate cu normele și principiile dreptului lor național, o situație de tipul celei care a fost introdusă în fața Verwaltungsgericht, având în vedere faptul că acestea nu pot stabili o distincție între situațiile reglementate de dreptul comunitar și situații asemănătoare care intră numai sub incidența aplicării dreptului național. Prin urmare rezultă că, în ceea ce privește în special problema ridicată prin cea de-a treia întrebare, dreptul comunitar nu restricționează libertatea autorităților naționale competente de a aplica, atunci când recuperează avantaje acordate în mod necuvenit în temeiul unei reglementări comunitare, în absența unei norme specifice de prescriere, limitările care pot rezulta, eventual, din aplicarea principiilor generale recunoscute în dreptul statului în cauză. În această privință, este suficient să se facă trimitere la motivele care stau la baza hotărârii Curții din 5 martie 1980 (Cauza 265/78, Ferwerda c. Produktschap voor Vee en Vlees), care se referă la o problemă similară cu cea prezentată în fața Verwaltungsgericht.

11 Prin urmare, este necesar să se răspundă Verwaltungsgericht că întrebarea în ce perioadă de timp administrația poate să solicite restituirea primelor de denaturare prevăzute de Regulamentele nr. 956/68 din 12 iulie 1968, nr. 2086/68 din 20 decembrie 1968 și nr. 1403/69 din 18 iulie 1969 ale Comisiei, plătite în mod necuvenit beneficiarilor, trebuie analizată, în stadiul actual de evoluție a dreptului comunitar, în conformitate cu dreptul național al agenției de intervenție responsabile pentru sectorul corespunzător de piață. Dreptul comunitar nu împiedică aplicarea dispozițiilor sau a principiilor de drept național care pot avea ca efect limitarea perioadei în care această rambursare poate fi cerută, cu condiția ca o astfel de problemă să fie rezolvată în conformitate cu aceleași norme ca cele care se aplică exercitării unor funcții de control analoge, îndeplinite de către administrația națională în domenii care intră în totalitate în sfera sa de răspundere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

12 Cheltuielile efectuate de către Comisia Comunităților Europene, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura în fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (a doua cameră),

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Verwaltungsgericht din Frankfurt am Main prin ordonanțele din 12 iulie 1979, hotărăște:

Întrebarea privind termenul în care o agenție națională de intervenție poate să solicite restituirea primelor de denaturare prevăzute de Regulamentele nr. 956/68 din 12 iulie 1968, nr. 2086/68 din 20 decembrie 1968 și nr. 1403/69 din 18 iulie 1969 ale Comisiei privind denaturarea grâului comun, plătite în mod necuvenit beneficiarilor, trebuie analizată, în stadiul actual de evoluție a dreptului comunitar, în conformitate cu dreptul național al agenției de intervenție responsabile pentru sectorul corespunzător de piață.

Dreptul comunitar nu împiedică aplicarea dispozițiilor sau a principiilor de drept național care pot avea ca efect limitarea perioadei în care această rambursare poate fi cerută, cu condiția ca o astfel de problemă să fie rezolvată în conformitate cu aceleași norme ca cele care se aplică exercitării unor funcții de control analoge, îndeplinite de către administrația națională în domenii în care acestea au responsabilitate exclusivă.

Touffait

Pescatore

Due

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 12 iunie 1980.

Grefier

Președintele celei de-a doua camere

A. Van Houtte

A. Touffait